

JUVENILNI KSANTOGRANULOM

Kaj je namen izvlečka?

Namen izvlečka je razložiti nastanek juvenilnega ksantogranuloma (JKG), razložiti kako zdravnik postavi diagnozo, kako se bolezen zdravi in kako si lahko pomagata sami.

Kaj je juvenilni ksantogranulom?

Juvenilni ksantogranulom je kožna sprememba, ki nastane kot skupek posebnih celic, imenovanih histiociiti. Uvrščamo jo med kožne oblike histiocitoz. Gre za redko kožno spremembo, ki se pojavi v zgodnjem otroštvu, lahko že ob samem rojstvu navadno do prvega leta starosti, 10 % sprememb pa se pojavi tudi v odrasli dobi. Spremembe navadno izzvenijo v nekaj letih.

Kaj povzroča juvenilni ksantogranulom?

Vzrok za nastanek juvenilnega ksantogranuloma ni pojasnjen, gre za povsem nenevarno spremembo.

Kako juvenilni ksantogranulom izgleda?

Navadno gre za solitarno spremembo, redkeje je teh sprememb več. Gre za gladko, gumijasto, rožnato kupolasto spremembo, do velikosti 1 cm v premeru, ki s časom postane vedno bolj rumenkasta. Občasno se sprememba tudi lušči. Navadno se pojavlja v lasišču, na vratu ali zgornjem delu trupa, lahko pa se pojavi kjerkoli na koži, na sluznicah, na očeh ter tudi na notranjih organih (pljučih, prebavnem traktu ali osrčniku).

Se juvenilni ksantogranulom deduje?

Juvenilni ksantogranulomi se ne dedujejo. Pogostejši so pri dečkih. Pri osebah z več juvenilnimi ksantogranulomi se kasneje v življenju lahko razvijejo druge oblike histiocitoz, kot je npr. urticaria pigmentosa, vendar so taki primeri redki.

Kakšni so simptomi juvenilnega ksantogranuloma?

Spremembe so povsem brez simptomov, občasno lahko erodirajo. Na mestu ksantogranuloma se pojavi ranica. Če je ksantogranulom prisoten na očeh, lahko povzroča motnje vida. V tem primeru je potrebna obravnava pri okulistu. Navadno so juvenilni ksantogranulomi zdravju povsem nenevarni.

Kako postavimo diagnozo juvenilni ksantogranulom?

Diagnozo postavimo klinično, na podlagi tipičnega izgleda. Občasno je potrebna biopsija za opredelitev diagnoze, ta se izvede z odščipom dela spremembe, ki ga nato patohistolog pogleda pod mikroskopom.

Je juvenilni ksantogranulom ozdravljiv?

Navadno je sprememba povsem nenevarna, ponavadi spontano mine do 5. leta starosti, pri odraslih pa v nekaj letih. Kirurška odstranitev navadno ni potrebna. Za kirurško zdravljenje se le redko odločimo, ponavadi v primeru da se juvenilni ksantogranulom pojavi na očeh in je moten vid.

Kaj lahko sami naredimo?

Preglejte celotno kožo, če so morda nastala nova žarišča. Posebej bodite pozorni na oči, predvsem obarvan del očesa, v primeru da se sprememba pojavi na tem mestu, je smiselno nanjo posebej opozoriti. Morda bo potrebna obravnava pri okulistu.